

Begeleidingsformulier beleidsoverleg

BO Agrarische ontwikkeling en Bestuurlijke Samenwerking (M. Oudenhoven)

Naam dossier

83-tal aanvragen stalderingsbewijzen deelnemers agrarische beëindigingsregelingen

Datum overleg	Status	Case/documentnummer
29 september 2025	Informerend	/
Programma		
Landbouw en Voedsel		
Programmamanager (Opdrachtgever)	Telefoon/email	Akkoord
de heer 5.1.2.e	5.1.2.e ameulepas@brabant.nl	Ja
Opdrachtnemer	Telefoon/email	Akkoord
de heer 5.1.2.e	5.1.2.e wmoonen@brabant.nl	Ja
Auteur	Telefoon/email	
5.1.2.e	5.1.2.e 5.1.2.e @brabant.nl 5.1.2.e 5.1.2.e @brabant.nl	

Voorstel/beslispunten:

- Een keuze te maken uit de drie scenario's waarbij scenario 1 onze voorkeur heeft:
  1. Alle aanvragen die niet voldoen aan de huidige beleidsregel afwijzen;
  2. Toewijzen van (een groot deel van) de 83 aanvragen mogelijk maken door een overgangsregeling in de beleidsregel op te nemen en daartoe een collegebesluit voor te bereiden.
- Gezien de politieke gevoeligheid alle voorstellen via het college te laten verlopen.

Korte aanleiding

In december 2024 zijn 83 aanvragen om een voorlopig stalderingsbewijs ingediend. De in de aanvragen opgenomen stalderingsmeters zijn afkomstig van bedrijven die hebben deelgenomen aan de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (hierna: 'Warme sanering'). Inmiddels zijn de 9 aanvragen die wel behandeld konden worden afgedaan. Er zijn nog 74 aanvragen die, naast de voorwaarde dat geen sprake mag zijn van een sloopverplichting vanuit een subsidieregeling, niet aan een van de voorwaarden uit de beleidsregel Omgevingsrecht voldoen (3 tot 5 jaarstermijn) en moeten daardoor in principe worden afgewezen. Doel van de stalderingsregeling was destijds het tegengaan van verdere regionale concentratie van de veehouderij en het tegengaan van leegstand.

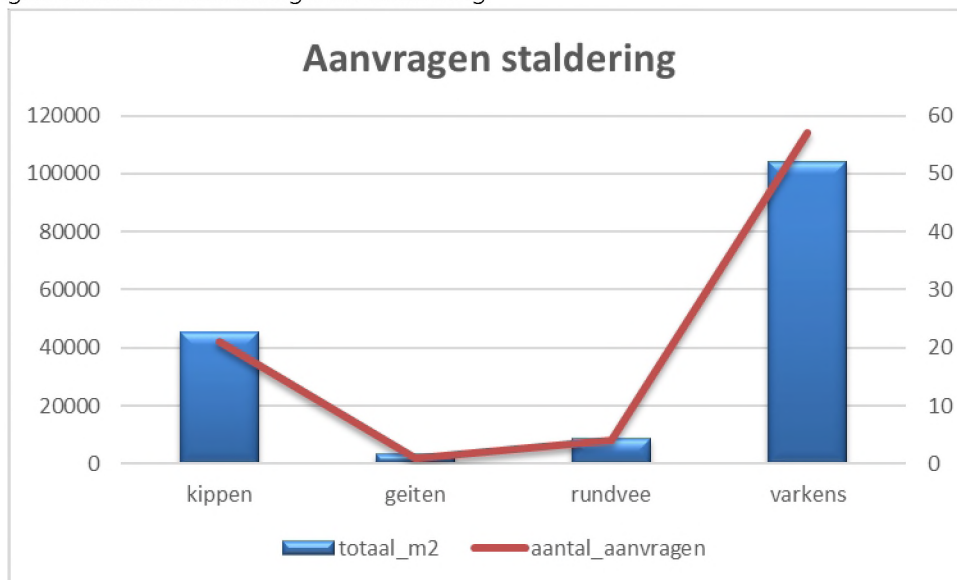
Dit dossier is eerder in het beleidsoverleg van 24 februari, 7 april 2025 en 5 mei besproken om draagvlak voor besluitvorming te peilen in GS. Hierna is er een gesprek geweest met u, ged. Dirken en dhr. 5.1.2.e en 5.1.2.e om het perspectief van de adviesbureau's die de aanvragen hebben ingediend aan te horen.

Ze gaven aan dat de meeste aanvragen gaan om pluimvee bedrijven die aan de beter leven eisen van de dierenbescherming moeten gaan voldoen waardoor het aantal m² zou meevallen. En dat ze verwacht hadden dat de regeling aangepast zou worden.

Hieronder het aangeleverde overzicht door dhr. 5.1.2.e

	Intensieve veehouderijsectoren	Totaal Aantal stalderingsaanvragen per sector	Procentuele verdeling per sector
	procentuele verdeling	70	100%
	Pluimveehouderij	21	30%
	Varkenshouderij	45	64%
	Rund(vlees)veehouderij	3	4%
	Geitenhouderij	1	1%
Aantal uitbreidingen van overdekte uitlopen, géén uitbreiding dieren aantallen	Aantal bedrijven met uitbreidingen van stal(len) met heel beperkte uitbreiding dieren aantallen (<10%) i.v.m. dierenwelzijnsconcept	Aantal bedrijven die omschakelen naar biologisch of een ander diervriendelijk concept maar géén toename dieren aantallen	
20%		19%	11%
Aantal bedrijven met uitbreidingen stal(len) (65% dierenwelzijn-concept) en toename dieren aantallen >10%	Aantal bedrijfsaanpassingen of verplaatsingen (bijv: SBV regeling), maar géén toename dieren aantallen		
44%	6%		

Zelf hebben we meer aanvragen geregistreerd en komt het aantal aanvragen voor varkens op 54. Het aantal rundvee komt op 4. De rest betreft pluimvee. Hieronder is een beeld gemaakt van de aangevraagde aantal m² uitbreiding voor staldering.

Op basis van de gegevens komen we voor pluimvee op circa 45.000 m² uitbreiding (gem. 2158 m²). Rundvee op 8700 m² (gem. 2192 m²). Varkens op 100.000 m² (gem. 1829 m²) en voor 1 geitenhouderij op 4164 m².

Gemiddeld is 8,45 euro per m² betaald en ging het om gemiddeld per stalderingsaanvraag om 20.000 euro.

Dit betekent dat het geschetste beeld door de adviseurs niet correct is en dat ook het aantal m² in de aanvragen niet gaat om kleine uitbreidingen.

Gedurende het afgelopen jaar kwamen verschillende vragen voorbij van adviseurs over het inzetten van stalderingsmeters die afkomstig waren van deelnemers aan de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen. Vóór de inwerkingtreding van de gewijzigde stalderingsregeling konden deze bedrijven hun staloppervlakte namelijk nog inzetten voor de stalderingsregeling (hoewel je kan discussiëren over de vraag of het terecht was dat bedrijven die hun dierenverblijven moeten slopen op grond van een beëindigingsregeling, voor diezelfde dierenverblijven ook nog een vergoeding krijgen op grond van de stalderingsregeling). Aan de adviseurs is begin 2024 teruggekoppeld dat we nog een half jaar coullance zouden bieden voor deze aanvragen. Ook na dat half jaar kwamen nog vragen binnen. Omdat het onze verwachting was dat dit nooit om veel bedrijven zou kunnen gaan, en we dit voorheen wel altijd hebben toegestaan, is aan de betreffende adviseurs in december 2024 via mail en telefonisch contact teruggekoppeld dat we nog tot 1-1-2025 coullance zouden bieden voor stalderingsmeters afkomstig van deelnemers aan de Warme sanering. Een van de argumenten daarbij was ook dat "reguliere" stalderingsmeters als gevolg van andere agrarische beëindigingsregelingen nauwelijks meer verkrijgbaar waren en de mogelijkheid tot uitbreiding van een hokdiervverblijf daarmee beperkt werd. Bij de toezegging van de coullance is uitdrukkelijk aangegeven dat de aanvragen uiteraard wel aan de overige voorwaarden uit de beleidsregel Omgevingsrecht moeten voldoen. Daar lopen deze aanvragen

nu op stuk, met name omdat ze niet voldoen aan de bepaling over de peildatum: Aan de voorwaarde uit de huidige beleidsregel dat van de afgelopen 5 jaar, de stallen 3 jaar in gebruik moeten zijn geweest kan niet worden voldaan omdat de stallen in 2021/2022 zijn gesloopt en er dus geen dieren in zijn gehouden. Aan de betreffende adviseurs is in januari 2025 telefonisch aangegeven dat wij voornemens zijn de aanvragen om voorlopige stalderingsbewijzen om die reden af te wijzen. Daarop is verontwaardigd gereageerd, en gedreigd met juridische stappen en het informeren van Provinciale Staten.

1. Afwijzen van de aanvragen die niet aan de voorwaarden voldoen:

Argumenten voor:

- Juridisch risico: Sinds juli 2023 was bekend dat zowel de voorwaarde over de cumulatie met subsidieregelingen en de voorwaarde over de peildatum aangepast zou worden;
- Politiek/bestuurlijk: In januari 2024 is gecommuniceerd dat een overgangstermijn geboden zou worden tot 1 juli 2024.
- Politiek/bestuurlijk: Deze coulance is verlengd tot 1 januari 2025 waarbij duidelijk is gecommuniceerd dat aan de overige vereisten uit de beleidsregel Omgevingsrecht voldaan moet worden;
- Politiek/bestuurlijk: De Warme saneringsregeling is een regeling uit 2019. Tot de wijziging van de Omgevingsverordening per 1-1-2024, hadden deelnemers aan de regeling een voorlopig stalderingsbewijs kunnen aanvragen dat voldaan zou hebben aan de regeling.
- Juridisch risico: Bezwaar- en beroep haalbaarheid wordt als beperkt ingeschat, omdat de aanvragen niet voldoen aan de beleidsregel Omgevingsrecht.
- Juridisch risico: Afwijken van de beleidsregel is een discretionaire bevoegdheid van GS, als een bepaling onredelijk uitpakt voor de individuele aanvrager. Inherent aan die afweging is dat afwijken alleen mogelijk is in incidentele, onvoorziene omstandigheden. Daar is in dit geval geen sprake van. Daarmee lopen we juridische risico's bij eventuele bezwaren van derden (milieuorganisaties) als we de aanvragen willen toewijzen in strijd met onze eigen regels.
- Juridisch: GS voeren een bestendige lijn conform de besluitvorming over de zienswijzen tegen de voorgestelde wijzigingen.

Argumenten tegen:

- Politiek/bestuurlijk risico: bij afwijzing is het zeer waarschijnlijk dat er vragen aan de politiek zullen worden gesteld vanuit de adviesbureaus, ondanks dat er een overgangstermijn is geboden. Er is inmiddels namens verschillende adviseurs een brief ingekomen over deze kwestie;

- Financieel risico: De uitbreidende ondernemers hebben inmiddels stalderingsmeters gekocht (op eigen risico) die bij afwijzing niet meer elders inzetbaar zijn. Men zal deze "schade" op de provincie willen verhalen (schatting volgens adviseurs ca.10 miljoen en er is voor ca 1,7 miljoen aan stalderingsmeters aangekocht door de verschillende aanvragers). Risico op toewijzing schatten wij echter laag in, omdat adviesbureaus voor eigen rekening en risico's meters hebben aan- en verkocht. Daarnaast is een schadepost van een dergelijke omvang zeer onwaarschijnlijk;
- Politiek/bestuurlijk risico: Mogelijkheden tot uitbreiding van een hokdiervverblijf zijn op dit moment nagenoeg nihil aangezien er nauwelijks 'reguliere' stalderingsmeters beschikbaar zijn als gevolg van allerlei beëindigingsregelingen.

2. Het opnemen van een overgangsregeling in de beleidsregel Omgevingsrecht

Argumenten voor:

- Politiek/bestuurlijk risico: Een "echte" overgangsregeling biedt een juridische basis voor het toewijzen van de aanvragen;
- Politiek/bestuurlijk risico: De provincie komt tegemoet aan de (onterechte) verwachtingen van sommige adviseurs;
- Politiek/bestuurlijk risico: Staldering levert milieuwinst op, hoeveel kunnen we niet duiden, doordat over het algemeen oudere stallen worden gesaneerd en er met stalderingsmeters duurzamere stallen worden gebouwd die moeten voldoen aan de huidige wet- en regelgeving;
- Politiek/bestuurlijk risico: Krappe markt staldering, nu veel agrarische ondernemers stoppen met gebruikmaking van een landelijke subsidieregeling. Deze m²'s kunnen niet worden ingezet voor stalderen omdat er al een vergoeding hiervoor is opgenomen;

Argumenten tegen:

- Juridisch risico: Vergt aanpassing van de beleidsregel omgevingsrecht.
- Juridisch risico: Per individueel geval beoordelen of afgeweken kan worden van de beleidsregel heeft het risico tot precedent werking maar geeft wel mogelijkheden tot maatwerk. Dit vergt veel tijd en inzet om per aanvraag om een individuele motivering op te stellen.

- Bestuurlijk/Juridisch risico: Wijziging van de beleidsregel met alleen als doel dat het daarmee mogelijk wordt de aanvragen toe te kunnen wijzen, is juridisch niet houdbaar. Een wijziging moet onderbouwd worden vanuit doel of uitvoerbaarheid van de regeling en niet om een groep ondernemers/adviseurs tegemoet te komen.
- Politiek/bestuurlijk: Er kunnen op dit moment geen omgevingsvergunningen verleend worden voor uitbreidingen van veehouderijen. Stalderingsbewijzen zullen dus lang boven de markt blijven hangen. Risico is dat, mocht de stalderingsregeling in de tussentijd wijzigen, ondernemers wellicht ten onrechte een stalderingsbewijs hebben aangekocht.

Evaluatie regelingen (ter informatie)

Op dit moment wordt gewerkt aan het evalueren van onze agrarische regelingen, waaronder de stalderingsregeling.

Vervolg/planning

De programmamanager Landbouw en Voedsel is gemandateerd om aanvragen om voorlopige stalderingsbewijzen af- dan wel toe te wijzen. Indien het de wens is om de beleidsregel Omgevingsrecht aan te passen, zal daartoe een collegebesluit moeten worden voorbereid. Het wel/niet wijzigen van de beleidsregel is en blijft een bestuurlijke afweging. Als tot wijziging van de beleidsregel wordt besloten, wordt gezocht naar een zo'n goed mogelijke onderbouwing daarvan.

Bijlage(n)

-